

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ตามที่มีคำสั่งให้ข้าพเจ้าพิจารณาถึงฐานะของข้าราชการกรมรถไฟ กระทรวงคมนาคม หลังจากที่ได้มีพระราชบัญญัติการรถไฟไทย พ.ศ. ๒๔๙๔ แล้วนั้น ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้ว ขอเสนอความเห็นดังต่อไปนี้

(ก) (๑) ตามพระราชบัญญัติการรถไฟไทย พ.ศ. ๒๔๙๔ (ยังไม่ได้ประกาศ) มาตรา ๖ (๑) กำหนดให้การรถไฟแห่งประเทศไทยรับโอนกิจการของกรมรถไฟจากกรมรถไฟ กระทรวงคมนาคม นอกจากนี้ไม่มีข้อความใดในพระราชบัญญัตินี้ที่กำหนดฐานะของข้าราชการกรมรถไฟเดิมไว้แต่อย่างใด

(๒) ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๔๓ (ง) บัญญัติไว้ว่า “เมื่อเจ้ากระทรวงเห็นสมควรให้ผู้ใดออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญจะให้ผู้ผู้นั้นออกจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือนก็ได้ แต่การจะให้ออกเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเพราะเหตุทดแทนในกรณีที่มีคำสั่งให้ออกนั้น ให้ทำได้เฉพาะเหตุดังนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(ง) เมื่อทางราชการจำเป็นต้องให้ข้าราชการผู้ใดไปทำงานทางองค์การสาธารณะหรือบริษัท ก็ให้เจ้ากระทรวงสั่งให้ผู้ผู้นั้นออกจากราชการได้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๓) ตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ พ.ศ. ๒๔๙๔ มาตรา ๑๑ มีว่า “บำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนนั้นให้แก่ข้าราชการซึ่งออกจากประจำการเพราะเลิกหรือยุบตำแหน่งหรือไปดำรงตำแหน่งการเมือง หรือซึ่งมีคำสั่งให้ออกโดยไม่มีความผิด หรือซึ่งออกตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือทหารซึ่งออกจากกองหนุนเบ็ดเสร็จ

(ข) อาศัยตัวบททั้งสามพระราชบัญญัตินี้พึงอนุมานได้ว่าในการที่จะปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๔ จำเป็นที่จะต้องโอนข้าราชการกรมรถไฟไปสังกัดทำงานอยู่ใน “การรถไฟแห่งประเทศไทย” แต่ด้วยเหตุที่การรถไฟแห่งประเทศไทยเป็นเพียงนิติบุคคลไม่ใช่ส่วนราชการ ข้าราชการเดิมเหล่านั้นก็ต้องเปลี่ยนฐานะเป็นลูกจ้างของการรถไฟแห่งประเทศไทย สำหรับวิธีปฏิบัตินั้นขอเสนอดังนี้

(๑) ข้าราชการชั้นพิเศษ ต้องมีคำสั่งให้ออกตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาตรา ๔๓ (ง) และปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๔๔

(๒) ข้าราชการนอกจากที่กล่าวใน (๑) จะมีคำสั่งให้ออกตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาตรา ๔๓ (ง) หรือไม่มีคำสั่งก็ได้ เพราะโดยหลักการของพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ พ.ศ. ๒๔๙๔ มาตรา ๑๑ นั้นให้บำเหน็จอยู่แล้วในกรณีข้าราชการ

ออกจากประจำการเพราะยุบหรือเลิกตำแหน่ง แม้จะไม่มีคำสั่งให้ออกก็ต้องออกอยู่เอง (แต่ว่าตามระเบียบที่ ก.พ. เคยทำมา กระทรวงเจ้าสังกัดจะต้องออกคำสั่งอีกชั้นหนึ่ง)

ข้าราชการที่ออกไปในกรณีดังว่านี้มีสิทธิได้บำเหน็จบำนาญตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ พ.ศ. ๒๔๙๔

ข้อสำคัญอันพึงสังเกต คือ

(ก) ถ้ามีคำสั่งให้ออกจากราชการ ก็อาจกล่าวไว้ในคำสั่งนั้นทีเดียวว่าออกเพื่อไปทำงานในการรถไฟแห่งประเทศไทย

(ข) ถ้าไม่มีคำสั่งให้ออกแต่ออกโดยยุบตำแหน่ง ต้องให้การรถไฟแห่งประเทศไทยรับบรรจุบุคคลเหล่านั้นทันที มิฉะนั้นเงินเดือนจะไม่ได้รับติดต่อกันจะเดือดร้อนภายหลัง

ส่วนปัญหาที่ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทยให้เลิกจ้างข้าราชการกรมรถไฟเดิมในภายหลังที่ได้บรรจุในการรถไฟแห่งประเทศไทยแล้วนั้น มีทางแก้ไขคือ

(๑) ในพระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๔ ได้บทบัญญัติมาตรา ๔๐ กล่าวถึงการร้องทุกข์เกี่ยวกับการลงโทษได้ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) นอกจากนี้อาจร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์ตามกฎหมายว่าด้วยการร้องทุกข์ได้

การที่ข้าราชการเก่าเหล่านี้จะขอกลับเข้ารับราชการในกระทรวงคมนาคมใหม่ เพราะการรถไฟแห่งประเทศไทยให้ออกเสีย ก็ต้องพิจารณาว่าถูกให้ออกเพราะมีผิดหรือไม่ ถ้าไม่มีผิดก็เป็นเรื่องที่กระทรวงจะพิจารณารับเข้ามาเหมือนอย่างข้าราชการที่ออกจากราชการ โดยไม่มี ความผิดและออกจากราชการไป แต่ถ้าออกเพราะมีความผิด กระทรวงก็รับไม่ได้อยู่เอง

เลขธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑๔ มิถุนายน ๒๔๙๔